22. Verlagen van de schuldengrens in het wetsvoorstel excessief lenen bij eigen vennootschap

Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang
Doel	Voorkomen belastinguitstel in box 2 / Globaal evenwicht box 1 en box 2

Omschrijving van de maatregel

In het wetsvoorstel worden schulden bij de eigen vennootschap belast met box 2-heffing voor het gedeelte dat \in 500.000 overstijgt. De EWS is daarbij uitgezonderd. Deze grens kan (inclusief EWS) worden verlaagd tot maximaal \in 17.500 om uitstel van belastingheffing in box 2 tegen te gaan.

Achtergrond/rationale

- Een verschil tussen box 1-ondernemers en box 2-ondernemers is dat box 2-ondernemers (een deel van de) belasting pas betalen als zij winsten daadwerkelijk realiseren. De belastingheffing in box 1 en de Vpb wordt jaarlijks betaald, terwijl de belastingheffing in box 2 pas plaatsvindt bij de uitdeling van dividend of vervreemding van de aandelen.
- Door middel van het aangaan van een lening bij de eigen vennootschap is het voor de dga mogelijk te beschikken over middelen uit de vennootschap zonder hierover belasting in box 2 te betalen.
- De Commissie Regulering van werk adviseert een gelijke fiscale behandeling van alle werkenden. Ten aanzien van de dga adviseert de Commissie (het aandeel van de dga in) de winst van de vennootschap onmiddellijk en zo veel mogelijk als arbeidsinkomen te belasten. De maatregel gaat uitstel van belastingheffing tegen.
- De totale uitstaande schuld van dga's aan de eigen by bedraagt circa 58 miljard (2017).
- Lenen van de eigen by draagt niet bij aan de investeringscapaciteit of liquiditeitspositie van de onderneming. Het is daarmee zeer aannemelijk dat uitstel van belastingheffing het belangrijkste motief vormt bij dergelijke leningen. Het is onwenselijk deze vorm van arbitrage te faciliteren. Daarnaast is er een risico op afstel van belastingheffing, wanneer de schuld niet meer kan worden terugbetaald.
- Met het wetsvoorstel excessief lenen bij eigen vennootschap wordt het fiscale voordeel op leningen boven € 17.500 weggenomen. Hiermee komt de fiscale behandeling van de dga dichter in de buurt van de behandeling van de IB-ondernemer. Door schulden (voor zover hoger dan € 17.500) aan te merken als (fictief) box 2-inkomen wordt deze vorm van belastinguitstel ontmoedigd.
- Een aansluiting bij een grens van € 17.500 sluit aan bij het huidige fiscale stelsel. Momenteel is namelijk door de staatssecretaris⁶ goedgekeurd dat over rekeningcourantschulden en vorderingen geen rente hoeft worden berekend zover deze het gehele jaar onder € 17.500 blijven. Ook wordt de schuld tot dit bedrag niet als verplichting in aanmerking genomen in box 3.
- De maatregel ziet op alle soorten schulden. Ook schulden die aan zakelijke voorwaarden voldoen, schulden waarbij met een zakelijke rente wordt gerekend en schulden waarbij voldoende zekerheid wordt gesteld ten opzichte van de terugbetaling, worden getroffen door de maatregel.
- Voor bestaande schulden van dga's geldt dat deze afgelost dienen te worden om niet belast te worden als voordeel uit ab. Dit vereist herfinanciering bij banken of uitkering van door de vennootschap opgebouwde winstreserves. Door maatregel tijdig aan te kondigen wordt de tijd gegeven de schuld af te lossen dan wel te herfinancieren.

Effecten	
Economie	Door leningen boven een bepaalde grens te belasten als dividenduitkering wordt voorkomen dat de dga belastingvrij zijn draagkracht kan vergroten. Dit draagt bij aan een neutraler en minder verstorend belastingstelsel (IB-ondernemer vs. ab-houder vs. werknemer). Dit is in lijn met het advies van de Commissie Regulering van werk.

⁶ https://wetten.overheid.nl/BWBR0034892/2014-03-12

Begroting	De lastenrelevante budgettaire opbrengst bedraagt € 55 miljoen structureel vanaf moment van invoering. Er zijn daarbij forse kasschuiven te verwachten. Ruim € 2 miljard aan kasopbrengsten in het jaar van invoering en eenzelfde kasopbrengst in het jaar daarna. Vervolgens is er een evenredige kasderving van ruim € 4 miljard in de jaren daarop.
Overig	-
Uitvoeringsaspecten	 Voorstel draagt bij aan complexiteitsreductie. Eenduidigheid wordt Vergroot en uitzonderingen in de regeling worden verminderd. Significante verbetering van de handhaafbaarheid wordt verwacht. De inspecteur kan de toetsing van fiscale kwalificatie voorts achterwege laten aangezien de rekeningcourant boven de € 17.500 op grond van de maatregel in de heffing wordt betrokken. Aanpassing in systemen is beperkt complex en betreft een structuuraanpassing voor de Inkomensheffing.